

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی استان اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکتری رشته پزشکی

عنوان

**بررسی شیوع تشنج به دنبال واکسیناسیون ثلاث و پنتاوالان در
بین کودکان سنین کمتر از 1 سال در بیمارستان بوعلی اردبیل در
سال 1397**

استاد راهنما:

دکتر فرزاد احمد آبادی

استاد مشاور:

دکتر فرهاد پور فرضی

نگارش:

ژیلا کاظمی

تابستان 1397

شماره پایان نامه:

0718

تشکر و قدردانی

حمد و سپاس مخصوص خدایی است که جهان را پر از نشانه آفرید برای پی بردن به عظمت خودش و توفیق مطالعه ی پدیده های علمی را با توجه به درک محدود ما بر ما عنایت فرمود. اکنون که باید آغازی بر یک پایان بنگارم بر خود لازم می دانم که از استاد محترم جناب آقای دکتر فرزاد احمد آبادی بخاطر راهنمایی های ارزنده شان در راستای انجام این پروژه نهایت تقدیر و تشکر را نمایم. در اینجا لازم می دانم از زحمات استاد گرامی جناب آقای دکتر فرهاد پورفرضی بخاطر کمک های ارزشمند قدردانی نمایم.

تقدیم

بنام آنکه جان را فکرت آموخت
خدای را بسی سپاس که از روی کرم، پدر و مادری فداکار نصیبم
ساخته تا در سایه ی درخت پر بار وجودشان بیاسایم و از ریشه ی
آنها شاخ و برگ گیرم و از سایه ی وجودشان در راه کسب دین و
دانش بهره گیرم.

والدینی که بودنشان تاج افتخاری است بر سرم و نامشان دلیلی
است بر بودنم چرا که این دو موجود مقدس پس از پروردگار،
مایه هستی ام بوده اند، دستم را گرفتند و در این وادی پر فراز و
نشیب زندگی ، چگونه راه رفتن را به من آموختند.

آموزگارانی که برایم زندگی و انسان بودن را معنا کردند.
حال این برگ سبزی است تحفه ی درویش تقدیم به آستان
آنان.....

بررسی شیوع تشنج به دنبال واکسیناسیون ثلاث و پنتاوالان در بین کودکان سنین کمتر از 1 سال در بیمارستان بوعلی اردبیل در سال 1397

چکیده

سابقه و هدف: پیشگیری از بیماری‌های عفونی با استفاده از واکسن یکی از موفقیت‌های بسیار بزرگ و با اهمیت تاریخ علم پزشکی است. در برنامه‌ی قبلی واکسیناسیون کشوری کودکان در ایران، یک واکسن سه‌گانه شامل دیفتتری، کزاز، و سیاه سرفه، و یک واکسن هپاتیت نوع ب به کودکان تزریق می‌شد ولی در برنامه‌ی جدید واکسیناسیون کشوری تنها یک واکسن به نام واکسن پنتاوالان مورد استفاده قرار می‌گیرد. هدف اصلی از انجام مطالعه حاضر که به دلیل انجام نشدن مطالعه‌ی ای در مورد عوارض واکسیناسیون پنتاوالان (علی‌الخصوص تشنج) انجام گرفته است، عبارتست از مقایسه شیوع تشنج بدنبال واکسیناسیون پنتاوالان و واکسیناسیون ثلاث در کودکانی که به دنبال واکسیناسیون دچار تشنج شده و متعاقب آن در بیمارستان بوعلی بستری شده‌اند.

مواد و روش‌ها: مطالعه به صورت یک مطالعه‌ی توصیفی تحقیق در سیستم سلامت (HSR) در اردبیل انجام گرفت. بدین منظور با مراجعه به بایگانی بیمارستان بوعلی اردبیل، تعداد کل کودکان سنین زیر 1 سالی که از مورخه‌ی 94/7/1 تا 96/7/1 و از مورخه‌ی 90/7/1 تا 92/7/1 که به علت تشنج بستری شده بودند استخراج شد. اطلاعات مورد نیاز برای هر کودک از طریق پرسشنامه‌ی شامل جنس، سن در زمان تزریق واکسن، تعداد دفعات تشنج در 72 ساعت، مدت تشنج در هر بار، نوع تشنج، وجود تب همراه تشنج، سابقه فامیلی تشنج و سابقه تشنج قبل از تزریق واکسن با بررسی پرونده بیمارستانی و در صورت نیاز از طریق تماس با والدین جمع شد و با نرم افزار SPSS v24 تحلیل شد.

یافته‌ها: از 20 مورد گزارش تشنج به دنبال تزریق واکسن، 3 مورد به دنبال تزریق واکسن ثلاث و 17 مورد به دنبال تزریق واکسن پنتاوالان بود که میانگین سنی گروه پنتاوالان 3.47 ± 2.1 ماه داشتند و گروه 3 نفره‌ی ای که واکسن ثلاث دریافت کردند میانگین سنی 2.0 ± 0.0 ماه داشتند از بیماران مورد مطالعه در گروه ثلاث 2 کودک پسر (66٪) و یک کودک دختر (33٪) و در گروه پنتاوالان 12 کودک پسر (70٪) و 5 کودک دختر (30٪) وجود داشت.

نتیجه‌گیری: نتیجه حاصل این شد که تفاوت معنی‌داری بین فراوانی تشنج و استفاده از واکسن پنتاوالان و ثلاث وجود دارد و همچنین رابطه معنی‌داری بین طول مدت تشنج و سن بروز تشنج با نوع واکسن تزریق شده مشاهده شد.

پیشنهاد: انجام مطالعه مجدد با جامعه آماری بزرگ‌تر و متفاوت، بررسی رعایت زنجیره سرما، بررسی نحوه تولید و شرکت تولید کننده

کلمات کلیدی: تشنج، واکسیناسیون ثلاث، واکسیناسیون پنتاوالان

فهرست مطالب

error! Bookmark not defined.	فصل اول : طرح تحقیق
error! Bookmark not defined.	1-1- مقدمه
error! Bookmark not defined.	1-2- بیان مساله
error! Bookmark not defined.	1-3- تعریف واژه ها
error! Bookmark not defined.	1-4- اهداف
error! Bookmark not defined.	1-4-1- هدف کلی مطالعه
error! Bookmark not defined.	1-4-2- اهداف اختصاصی
error! Bookmark not defined.	1-4-3- سوالات / فرضیات
error! Bookmark not defined.	فصل دوم : پیشینه تحقیق
error! Bookmark not defined.	2-1- مبانی نظری
error! Bookmark not defined.	2-1-1- تشنج
error! Bookmark not defined.	2-1-2- تشنج های ناشی از تب
error! Bookmark not defined.	2-1-3- واکسن سه گانه یا ثلاث دیفتری و کزاز و سیاه سرفه
error! Bookmark not defined.	2-1-4- عوارض جانبی واکسن سه گانه
error! Bookmark not defined.	2-1-5- واکسن پنتاوالان
error! Bookmark not defined.	2-1-6- عوارض واکسن پنتاوالان
error! Bookmark not defined.	2-2- بررسی متون
error! Bookmark not defined.	فصل سوم : شیوه اجرای تحقیق
error! Bookmark not defined.	3-1- نوع مطالعه
error! Bookmark not defined.	معیارهای ورود به مطالعه:
error! Bookmark not defined.	معیارهای خروج از مطالعه
error! Bookmark not defined.	3-2- روش نمونه گیری
error! Bookmark not defined.	3-3- روش گرد آوری اطلاعات
error! Bookmark not defined.	3-4- ملاحظات اخلاقی
error! Bookmark not defined.	3-5- روش تجزیه و تحلیل داده ها

3-6- جدول متغیر ها .....
ror! Bookmark not defined.

ror! Bookmark not defined. .... **فصل چهارم : نتایج**

ror! Bookmark not defined. .... 4-1- نتایج

ror! Bookmark not defined. .... 4-1-1- فراوانی تشنج ناشی از واکسن در بین کودکانی که با تشنج در بیمارستان بوعلی بستری شده اند.

ror! Bookmark not defined. .... 4-1-2- تعداد تشنج های ناشی از تزریق واکسن در سطح استان

ror! Bookmark not defined. .... 4-1-3- سن بیماران

ror! Bookmark not defined. .... 4-1-4- جنس بیماران

ror! Bookmark not defined. .... 4-1-5- نوع تشنج بیماران

ror! Bookmark not defined. .... 4-1-6- مدت تشنج بیماران

ror! Bookmark not defined. .... 4-1-7- تعداد تشنج بیماران در 24 ساعت

ror! Bookmark not defined. .... 4-1-8- سابقه فامیلی تشنج در بیماران

ror! Bookmark not defined. .... 4-1-9- سابقه تشنج در بیمار

ror! Bookmark not defined. .... 4-1-10- فراوانی عوارض ناشی از تزریق واکسن ثلاث و پنتاوالان در سطح استان

ror! Bookmark not defined. .... **فصل پنجم : بحث و نتیجه گیری**

ror! Bookmark not defined. .... 5-1- بحث

ror! Bookmark not defined. .... 5-2- نتیجه گیری

ror! Bookmark not defined. .... 5-3- محدودیت ها

ror! Bookmark not defined. .... 5-4- پیشنهادات

ror! Bookmark not defined. .... **منابع**

ror! Bookmark not defined. .... پیوست ها

ror! Bookmark not defined. .... پیوست 1

فهرست جداول

- جدول ۱-۱-۴ فراوانی تشنج ناشی از واکسن در بین کودکانی که با تشنج در بیمارستان بوعلی..... ۲۴
- جدول ۱-۲-۴ تعداد تشنج های ناشی از تزریق واکسن در سطح استان..... ۲۵
- جدول ۱-۳-۴ سن بیماران..... ۲۶
- جدول ۱-۴-۴ فراوانی جنسی بیماران..... ۲۷
- جدول ۱-۵-۴ نوع تشنج بیماران..... ۲۸
- جدول ۱-۶-۴ مدت تشنج بیماران..... ۲۹
- جدول ۱-۷-۴ تعداد تشنج بیماران در ۷۲ ساعت..... ۳۰
- جدول ۱-۸-۴ سابقه فامیلی تشنج در بیماران..... ۳۱
- جدول ۱-۹-۴ سابقه تشنج در بیمار..... ۳۲
- جدول ۱-۱۰-۴ فراوانی عوارض ناشی از تزریق واکسن ثلاث و پنتاوالان در سطح استان..... ۳۴

فهرست علائم اختصاری

EEG: Electroencephalography

MMRV: Measles, mumps, rubella, varicella